

Forsvarsforbund i Stand og støttedes paa den anden Side af Carl XI's næsten almægtige Minister, Johan Gyllenstjerna. Det er maasse mindre bekendt, at da Griffenfeld var styrket, og det tydske Høsparti havde faaet sat Krigen i Gang med Sverig, blev dog samme Nat, som Freden var sluttet i Lund, den 27de September 1679 — umiddelbart derefter — sluttet det første nordiske Forsvarsforbund, hvilket senere paa en Maade blev fornyet ved det første væbnede Neutralitetsforbund, som hviler paa flere Traktater, især paa dem af 10de Marts 1691 og af 17de Marts 1693, og den tidligere danske Udenrigsminister, Needt, siger om disse Traktater, at de danne et interessant „Tableau“ af en væbnet Neutralitet. Det har gjentaget sig atter og atter, saaledes under Syvaarskrigen, da de 3 nordiske Riger sluttede den saakaldte „Union maritime“ eller Forening paa Havet i 1756. Derom har en høiere Embedsmand i Udenrigsministeriet P. Bedel udgivet en meget interessant Beretning, betitlet: „Den ældre Grev Bernstorffs Ministerium“. Naar man læser dette Skrift, paatrænger sig — forekommer det mig — uvilkaarlig den Tanke: Det var et mærkvaerdigt Talent, den ældre Grev Bernstorff udfoldede for at holde Danmark neutralt, hvert Dieblis syntes det, som om Danmark skulde styrtes ind i Krigen. Man maa spørge sig selv: Dersom han havde haft den moraliske Støtte, som laa i en vedvarende Neutralitet, vilde det saa ikke have været ham ulige lettere at bevare Neutraliteten, og da vilde neppe den anden Forbundsfaelle Sverig være falden fra, saaledes som det skete. Det næste Neutralitetsforbund omfattede mere end Norden, det er det meget bekendte af 1780, som jeg ikke behøver nærmere at omtale, da det jo er Alle bekendt. Saa kom det nordiske Neutralitetsforbund fra 1794 under de franske Revolutionskrige, hvorved den yngre Grev Bernstorff flettede det skjønneste Blad i sin Laurbærkrone, hvorfor han ogsaa almindelig blev prift baade paa Vers og i Prosa i sin Tid, og hvoraf Følgen var, at de nordiske Rigers Handel blomstrede og fik et hidtil ukjendt Opsving, medens det øvrige Europa stod i Krigslue. Men enhver Sag, endog den bedste, kan forvaskes, og et affrættende Exempel paa, hvorledes en væbnet Neutralitet ikke bør være, hvorledes den kan være farlig under visse Omstændigheder, det var Forbundet af 1800 og 1801, hvortil vi paa en Maade bleve tvungne af Rusland, men hvorved vi ogsaa efter nyere Historikere maa siges at have begaaet en Uredelighed mod England. Her var, siger den nysnævnte Forfatter, P. Bedel, „Alt sat paa Spidsen,

og Virkningen blev Slaget paa Njovenhavns Rhed“ den 2den April 1801, og det var desværre ikke den eneste Virkning. Idet jeg berører dette, kan jeg ikke undlade med det samme at fremdrage en Ytring af en meget anset fransk Folkeretskyndig, Hautefeuille, som i sin Fremstilling af Søfolkerettens Historie har havt et skarpt Blik for den Rolle, som de nordiske Riger have spillet med Hensyn til Søfolkerettens Udvikling, hvilken Fortjeneste de nordiske Riger have indlagt sig med Hensyn til at sikre Friheden paa Havet. Han nævner det første nordiske Neutralitetsforbund i 1690-erne og siger: „Da begyndte disse Stater denne ædle Modstand mod de krigsførende Magters Despoti paa Havet, som vi se dem fortsætte indtil Begyndelsen af det 19de Aarhundrede med en Udholdenhed og et Mod, som alle Folk burde beundre og fremfor Alt efterligne, og som vel faldt, kvalt i Strømme af dansk Blod, men kun for at gjenfødes, haaber jeg, større og stærkere“. Det sidste Udtryk er, hvad jeg allerede har nævnt, den samtidige Neutralitetserklæring paa Grændsen af Aarene 1853 og 1854, da Krimkrigen truede med at udbryde. Siden den Tid er det ikke mig bekendt, at der foreligger Noget i den Retning, men man kan sige, at nu begynder der et nyt Afsnit i Neutraliseringsens historiske Udvikling, idet den fra Ubevidsthed gaar over til Bevidsthed, og begynder da med Danmarks Neutralisering, en Tanke, der dukker op første Gang paa Londoner-Konferencen 1864. Dertil sigtedes der igjennem Instruxen af 22de Juli 1864, som den daværende Conseilspræsident og Udenrigsminister Bluhme gav vore danske Besuldmægtigede ved Wiener-Konferencen, Kauffmann og Duuade. Jeg har citeret et Par Ord deraf i Ordlyden af min Forespørgsel til Udenrigsministeren. Jeg skal nu med den ærede Formands Tilladelse oplæse den Sætning, hvorfra de ere tagne. Jeg vil gjøre opmærksom paa, at i denne Instrux blev det paalagt de Besuldmægtigede at udforske Stemningen med Hensyn til visse Punkter, som Regjeringen med den forestaaende Fredslutning for Die maatte tillægge overveiende Bigtighed, og dernæst anføres saa ordret Følgende: „Det vilde være ønskeligt, om de forbundne Magter lovede i Forbindelse med Danmark, naar Freden var sluttet, at bestræbe sig for, at en saadan europæisk Garant opnaaedes, maasse i Form af en europæisk Erklæring, i Kraft af hvilken Danmark fremtidig blev en neutral Stat, saaledes som f. Ex. Belgien og Schweiz.“ Altjaa, Tanken om Danmarks Neutralisering,